

Nytt aksjeprodukt: Contract for difference

Du kan ti-doble aksjeavkastningen

Siste nytt for aksjespekulanter er Contract For Difference. Du kan da del i aksjemarkedet uten å eie den fysiske aksjen – og du kan geare inntil 10 ganger egenkapitalen.

AV: EIRIK KROGSTAD

eirik.krogstad@dinepenger.no

Tenk deg følgende: Du investerer 10 000 kroner i en aksje. Aksjekursen stiger med 10 % – og du har doblet investeringen din! Det er effekten av gearing, som egentlig er lån til investeringer. Gearet avkastning er morsomt når kursene går din vei, men meget utrivelig dersom kursene går feil vei.

Contract for difference (heretter kalt CFD) er et derivat med aksjer, eller indekser, som den underliggende verdien. Du kjøper ikke selve aksjen, kun retten til avkastningen – som måles ved differansen mellom kjøps- og salgskurs. Det er Net Fonds i samarbeid med danske Saxo Bank som det siste året har tilbudt handel av CFDs i Norge. Handelssystemet kalles Net Fonds OmniTrader.

Nøkkelen til avkastning med CFDs er endringer i verdien på den underliggende aksjen. CFDs følger nemlig aksjekursen som en skygge.

Kan ti-doble gevinsten

Hvis den underliggende aksjen stiger 1 %, kan du få en gevinst på inntil 10 %. NetFonds tillater nemlig at du handler for inntil 10 ganger beløpet du stiller til sikkerhet. Stiller du 100 000

kroner i sikkerhet, kan du handle for inntil 1 million kroner – dette kalles gearing (avkastning på «lånte» penger).

En CFD vil alltid gi høyere avkastning enn den underliggende aksjen med samme mengde penger. Men når du gearer en investering for å øke avkastningspotensialet, øker du samtidig risikoen for tap.

Høy gearing = høy risiko

Du må ha god kjennskap til aksjemarkedet før du handler med CFDs. Siden du kan geare inntil 10 ganger, er risikoen mye høyere enn ved å eie enkeltaksjer. Mange ambisiøse investorer har brent seg på å investere lånet penger. Målet må være at du over tid tjener mer de gangene du treffer blink, enn de gangene du bommer på CFDs. Eller rett og slett treffer oftere enn du bommer.

Store utslag

Kjøper du en CFD og kursen på den underliggende aksjen stiger så tjener du penger – og motsatt hvis kursen faller. Tenk deg at du eier aksjer for 100 000 kroner i Statoil. Faller aksjekursen med 5 %, har du et urealisert tap på 5 000 kroner. Dette er til å leve med.

Tenk så at du har investert det samme beløpet i Statoil gjennom CFDs. Stadig stigen-

DETTE ER CONTRACT FOR DIFFERENCE

En CFD gir deg rett til oppgjør i penger dersom: 1) en aksje stiger ved kjøp av kontrakter, og 2) dersom en aksje faller hvis du selger kontrakter. Med andre ord spekulerer du i hvordan kursen på enkeltaksjer vil utvikle seg. Men du eier aldri selve aksjen. Det kan sees på som et «spill» som tar utgangspunkt i tall fra aksjemarkedet.

Fordeler:

- Du investerer mindre penger enn om du handler den fysiske aksjen.
- Hvis du får gevinst, blir denne – på grunn av gearingen – mye større enn gevinsten ved kjøp av selve aksjen.
- Du kan tjene penger på fallende aksjekurser.
- CFDs handles enkelt på internett, like enkelt som aksjer.
- Banken/megleren garanterer for utbetaling av eventuell gevinst.

Ulemper:

- Du kan tape store deler av innsatsen.
- Tempoet er høyt.
- Du må først ha peiling på aksjer.

Skatteregler

Det finnes ikke et eget RF-skjema for realisasjon av CFDs. Du må selv sette opp en oversikt over kjøp og salg i løpet av året, og summere opp gevinst/tap pr 31.12. Historikken over handlede dine finner du i handelssystemet. Skriv ut og legg ved som dokumentasjon til selvangivelsen.

de oljepris har fått deg til å geare maksimalt, slik at du er eksponert for 1 million kroner. Kursfallet på 5 % koster deg nå 50 000 kroner, eller halvparten av egenkapitalen!

Sikring og spekulasjon

Over 1 000 ulike aksjer er tilgjengelig gjennom handelssystemet. Siden du kan kjøpe og selge, er CFDs velegnet både til spekulasjon og sikring. Tror du en aksje skal stige i verdi kjøper du CFDs (kalt long), tror du aksjen skal falle i verdi,

selger du CFDs (kalt short). Som eksempel på sikring av enkeltaksjer eller porteføljer, kan du tenke deg følgende scenario:

Du eier aksjer i Frontline for 250 000 kroner. Selv om du er en langsiktig eier, frykter du at aksjen vil falle tilbake på kort sikt. For å ta bort risikoen selger du CFDs i Frontline for en underliggende verdi på 250 000 kroner – og har med det sikret verdiene på kort sikt. Når troen er tilbake på Frontline, kjøper du tilbake CFDs på

Potensialet for gevinst er enormt, det samme er risikoen for tap. Men for aktive aksjespekulanter er CFD glimrende – både til sikring og spekulasjon.

EKSEMPEL: SALG TOMRA, KJØP RCL

Tenk deg at du har plassert 100 000 kroner på depotkontoen som sikkerhet. Totalt kan du nå handle for 1 million kroner. Du selger/kjøper CFDs i Tomra og RCL for drøye 535 300 kroner. Vi forutsetter at du har brukt resterende sikkerhet på andre CFD-kjøp. Dermed er du gearet maksimalt, dvs 10 ganger.

Salg av CFD på Tomra

Du tror at aksjekursen skal falle. Men den stiger i stedet. Du taper penger.

	Pris pr CFD	Totalt investert
Selger totalt 10 000 CFDs	26.45 kr	264 500 kr
Markedskurs 26.50 kr = Spread 0.05 kr		
Kjøper tilbake 10 000 CFDs	26.95 kr	269 500 kr
Markedskurs 26.90 kr = Spread 0.05 kr		

Tap på transaksjonen **5 000 kr**

Kjøp av CFD på RCL

Du tror at aksjekursen skal stige. Og det gjør den. Du tjener penger.

	Pris pr CFD	Totalt investert
Kjøper totalt 1 000 CFDs	270.80 kr	270 800 kr
Markedskurs 270.50 kr = Spread 0.30 kr		
Selger tilbake 1 000 CFDs	279.70 kr	279 700 kr
Markedskurs 280.50 kr = Spread 0.80 kr		

Gevinst på transaksjonen **8 900 kr**

Husk at du aldri betaler noe når du kjøper eller selger CFD. Det er kun når du stenger posisjonen, at du får et oppgjør. Enten har du tjent penger, og får gevinsten inn på kontoen, eller så har du tapt, og tapet trekkes fra din konto.

Tapte på Tomra

En av de mer volatile aksjene på børsen er Tomra. Du tror aksjen skal falle tilbake og selger 10 000 CFDs til kurs 26,45 kroner. Totalt er du eksponert for 264 500 kroner. Spreaden er 5 øre pr CFD, totalt 500 kroner.

Til din store overraskelse stiger kursen på Tomra etter positive nyheter om det tyske pantemarkedet. Siden du er tungt gerret, kjøper du tilbake CFDene umiddelbart til kurs 26,95 kroner. Også denne gangen er det en spread på 5 øre. Totalt har du tapt 5 000 kroner – og det på bare 40 øre bevegelse i aksjen!

Dersom du hadde kjøpt aksjer for pengene du brukte som sikkerhet for CFDene, hadde du sluppet unna med 400 kroner i tap, pluss kurtasje.

Tjente på RCL

Etter å ha lest flere positive markedsanalyser om Royal Caribbean Cruises (RCL) kjøper du 1 000 CFDs i selskapet til kurs 270,80 kroner. Totalt er du eksponert for 270 800 kroner. Spreaden er 30 øre pr aksje, totalt 300 kroner.

Mot slutten av handelsdagen bestemmer du deg for å ta en gevinst, etter at aksjen har steget kraftig. Du selger samtlige CFDs til kurs 279,70 kroner. Denne gangen er spreaden 80 øre pr aksje – totalt 800 kroner. Men siden du er tungt gearet, har du likevel tjent 8 900 kroner på handelen.

Dersom du hadde kjøpt aksjer for pengene du brukte som sikkerhet for CFDene, hadde du kun tjent 890 kroner.

selskapet, og har med dette stengt posisjonen. Tapet på de eide aksjene oppveies av gevinsten på de solgte CFDene. Alternativet er å selge aksjene istedet for å selge CFDer.

Blir automatisk reddet fra økonomisk ruin

Med høy gearing går det fort galt dersom aksjekursen begynner å falle (såfremt du ikke har solgt CFDs – da vil du tjene på fallende kurser). Du bør ikke dra av gårde på ferie uten å selge deg ut først. Men skulle det verste skje, hjelper handelssystemet deg. Nøkkelordet er marginutnyttelse. Net Fonds bruker ordet «marginkrav». Ved full gearing har du benyttet

100 % av marginen. Hvis marginutnyttelsen din overstiger 110 % (verdien på aksjen faller), får du en melding i handelssystemet om dette. Andre advarsel kommer når marginutnyttelsen overstiger 125 %. Nå blir du oppfordret til å selge deler av porteføljen, eller sette inn mer penger som sikkerhet. Når marginutnyttelsen når 150 %, stenges samtlige posisjoner automatisk.

Eksempel:

Tenk deg at du har stilt 100 000 kroner i sikkerhet og handler for 1 million. Du utnytter altså marginen din maksimalt – ti ganger gearing. Nå kan verdien av aksjene falle til

ca 965 000 kroner før marginutnyttelsen når 150 %.

Formelen er slik: Total eksponering etter aksjefall (965 000)/resterende egenkapital (65 000) x gearing (10) = 148,5 %.

I så tilfelle må du skyte inn mer kapital eller selge noen av kontraktene. Hvis ikke stenges samtlige posisjoner.

Hvis du handler for 500 000 kroner (gearer fem ganger), kan verdien falle til i underkant av 430 000 kroner før marginkravet når 150 % (430 000/30 000 x 5 = 143 %). Handelssystemet lar deg tape mer av egenkapitalen med lavere gearing før det setter på bremsene! Dette kan synes noe rart, men

vi antar at argumentet er at risikoen er skyhøy med maksimal gearing, og bremsene må settes på mye tidligere.

Vi mener imidlertid at det ville vært mer naturlig at posisjonene ble stengt i det øyeblikket du hadde tapt 50 % av egenkapitalen. Om dette er 50 000, 100 000 eller 250 000 kroner spiller mindre rolle. Det ville vært enklere å forholde seg til.

Du bør uansett ikke la det gå så langt som dette. Ved å ha en aktiv strategi der du benytter stopp loss-grenser, bør du slippe unna de største tapene. Du kan selv legge inn hvilket nivå du ønsker å sette stopp-loss på i handelssystemet. Det

er gratis å laste ned handelssystemet, men du må ha minst 75 000 kroner på depotkontoen, samt være pluss- eller traderkunde (plusskunde blir du automatisk når du åpner konto hos Net Fonds).

Spreaden utgjør kjøpsgebyret Kostnaden for å kjøpe og selge er spreaden (forskjellen) mellom den kursen du får kjøpt for

og den prisen du får solgt for – altså ingen vanlig kjøps- og salgskurtasje. Spreaden varierer fra aksje til aksje, men vil normalt ligge rundt 0,1-0,2 % for kjøp – og tilsvarende for salg. Noe som er omtrent det samme som ved kjøp av vanlige enkeltaksjer. (Ved handel for mindre enn 10 000 dollar, påløper det i tillegg 10 dollar i gebyr.)

Beholder du CFDen over natten eller i en lengre periode tilkommer det et rentepåslag. Påslaget følger de korte rentene (LIBOR) i det landet du handler i pluss 3 % p.a. Dette er ved kjøp av CFDs. Selger du CFDs får du en inntekt tilsvarende de korte rentene minus 2,5 %. Med dagens lave rentenivå blir det i mange tilfeller lik 0 %. Holder du en CFD long-posisjon over en lengre periode (uker - måneder), påløper det for store rentekostnader.

Stiller kurser

Saxo Bank stiller CFD-kurser på et utvalg norske aksjer (se boks til venstre). Siden banken står som marketmaker og stiller kurser, går handelen på et par sekunder. Du slipper risikoen med å ikke få solgt, slik som med vanlige aksjer. Desto mer likvid aksjen er, desto lettere er det for Saxo Bank å stille kurser – og dermed blir spreaden lavere.

Valutarisiko ved handel i utenlandske aksjer/CFD

Ved handel av utenlandske aksjer eller CFDs får du i tillegg valutarisiko. Foreløpig har ikke Net Fonds valutakontoer tilgjengelig i handelssystemet (for eksempel dollar-konto).

Ved hvert salg får du oppgjøret i norske kroner. Dermed spiller du også et valutaspill som setter enda større krav til deg som investor. En gevinst i Microsoft kan fort spoleses av endringer i forholdet dollar vs norske kroner. Hold deg derfor

Også handel i valuta og futures

I tillegg til CFDs, kan du handle valuta (spot, terminer og opsjoner) og futures gjennom handelssystemet. Handel av valuta er også en spennende måte og geare avkastningen på. Men valutahandel krever i utgangspunktet mer av deg som investor. I S&P nr 1-2003 kan du lese mer om valutahandel.

Ved handel av futures inngår du normalt tre måneders kontrakter på for eksempel dollar, ulike indekser, korn, olje, stål, for ikke å snakke om grisemager (frosne og ferske). Selv om dette kan virke spennende, anbefaler vi at du holder deg til CFDs med mindre du er en meget erfaren trader.

Warranter et «billigere» alternativ

Vi har tidligere skrevet om warranter i Sparing & Pengeplassering. På samme måte som CFDs er også warranter et gearet produkt. Fordelen med warranter er at du kan kjøpe deg inn med et mye mindre beløp. Du slipper faktisk unna med så lite som et par tusenlapper. Ulempen med warranter er at også de krever mye av deg som investor. Siden warranter

har en begrenset varighet, må du forstå begreper som tids- og realverdi. Du kan lese mer om warranter i Sparing & pengeplassering 2-2002 og Dine Penger nr 4-2004.

Et tredje alternativ for å geare i aksjemarkedet er opsjoner. For de fleste privatinvestorer er CFDs og Warranter å foretrekke fremfor opsjoner, siden disse er mer likvide. Siste artikkel om opsjoner finner du i S&P nr 1-2002.

HANDEL OVER STORE DELER AV VERDEN

Du handle CFDs på Oslo Børs, New York Stock Exchange, Nasdaq, i tillegg til utvalgte aksjer på børsene i England, Tyskland, Frankrike, Italia, Spania, Nederland, Belgia, Danmark, Sverige og Finland.

I følge Saxo Bank kommer det snart CFDs på flere norske aksjer.

Norske CFDs	Beta 12 mnd/ svingningsrisiko
DnB Nor	0,73
Ekornes	0,70
Fronline	1,72
Norsk Hydro	1,11
Norske Skog	1,07
Orkla	0,97
Prosafe	0,55
RCL	1,65
Schibsted	0,92
Storebrand	0,73
Statoil	1,01
Telenor	0,81
Tomra	1,41
Tandberg	1,54
Yara *	

Beta 12 mnd: Jo høyere betaverdi, desto mer svinger aksjen. Beta lavere enn 1 betyr at aksjen svinger mindre enn hovedindeksen på Oslo børs. Beta høyere enn 1 betyr at aksjen svinger mer enn hovedindeksen på Oslo børs.
* Ikke 12 mnd historikk.

Saxo Bank: Saxo Bank har hovedkvarter i København. Banken har mottatt mange utmerkelse for sine tekniske løsninger for handel over internett. Mer informasjon om Saxo Bank finner du på www.saxobank.com.

i første omgang til norske aksjer.

Øvelse gjør mester

Før du begynner å handle CFDs på alvor, anbefaler vi på det sterkeste at du laster ned demoversjonen av Net Fonds OmniTrader. Der kan du handle CFDs på samme måte som i den virkelige versjonen – men med lekepenger fremfor sparepengene dine.

Handelssystemet er logisk oppbygd og etter kort tid navi-

gere du enkelt mellom handelsbildet, analyseverktøyene og kontoversikten din. Er det noe du ikke forstår, trykker du bare F1 for hjelp. Du kan bruke demoversjonen gratis i 20 dager. Hvis ikke det er nok, ta kontakt med Net Fonds og be om mer tid til å bli kjent med demoversjonen. Vi har selv lastet ned demoversjonen og handlet CFDs på lek.

Du kan lese mer om CFDs på nettsidene.cfds.com, netfonds.no og saxobank.com.

AVKASTNING AKSJER VS. CFD ved kjøp av CFD

Aksjekurs ved kjøp = 100 kroner

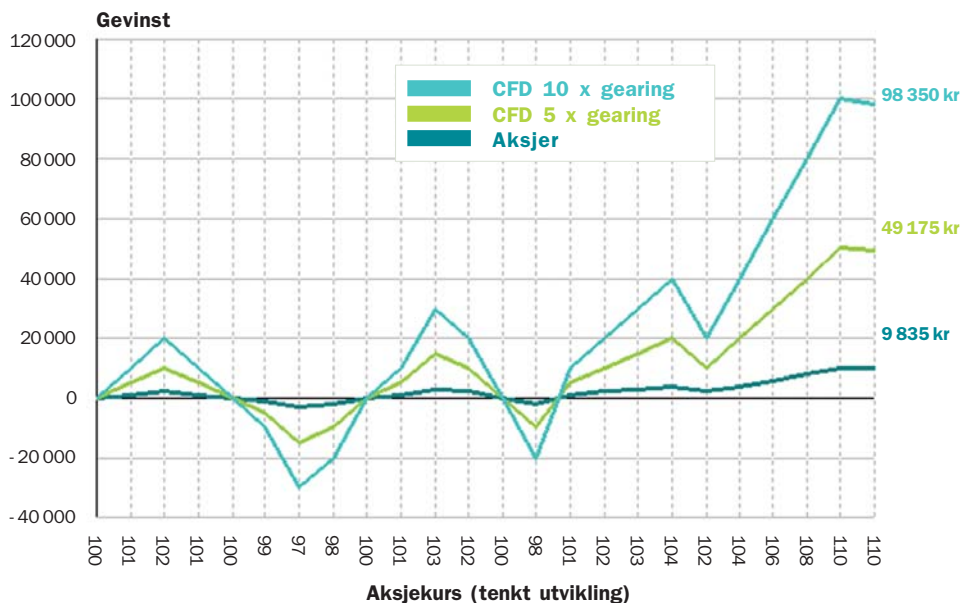
Ekspontert for Antall aksjer/CFD	AKSJER		CFD	
	100 000 kr 1 000	500 000 kr 5 000	1 000 000 kr 10 000	1 000 000 kr 10 000
Aksjekurs	Gevinst pr aksje	Gevinst totalt	Gevinst totalt	Gevinst totalt
100	0	0	0	0
101	1	1 000	5 000	10 000
102	2	2 000	10 000	20 000
101	1	1 000	5 000	10 000
100	0	0	0	0
99	-1	-1 000	-5 000	-10 000
97	-3	-3 000	-15 000	-30 000
98	-2	-2 000	-10 000	-20 000
100	0	0	0	0
101	1	1 000	5 000	10 000
103	3	3 000	15 000	30 000
102	2	2 000	10 000	20 000
100	0	0	0	0
98	-2	-2 000	-10 000	-20 000
101	1	1 000	5 000	10 000
102	2	2 000	10 000	20 000
103	3	3 000	15 000	30 000
104	4	4 000	20 000	40 000
102	2	2 000	10 000	20 000
104	4	4 000	20 000	40 000
106	6	6 000	30 000	60 000
108	8	8 000	40 000	80 000
110	10	10 000	50 000	100 000
Kurtasje / Spread		- 165 kr	- 825 kr	- 1 650 kr
Etter gebyrer kjøp og salg		9 835 kr	49 175 kr	98 350 kr

FARESONE: Her nærmer du deg en marginutnyttelse på 150 % (se side 14). Faller kursen videre nedover, blir posisjonen din stengt. Før det kommer så langt, kan du enten gå inn med ytterligere sikkerhet, eller selge noen av CFD'ene dine.

I tabellen og grafen ser du hvordan CFDs utvikler seg over tid i forhold til enkeltaksjer. I utgangspunktet eier du 1000 aksjer til 100 kroner pr stykk. Kursen beveger seg til 110 kroner over en tidsperiode, og du har tjent om lag 9 800 kroner etter kurtasjen.

Dersom du har gearret 5 ganger, har du derimot tjent hele 49 000 kroner. Med maks gearing tjener du utrolig 98 000 kroner. Men da er også risikoen skyhøy.

Porteføljen blir automatisk stengt dersom du passerer 150 % av marginen (se side 14). Denne grensen nærmer du deg i eksempelet med 10 ganger gearing allerede når kursen faller med 3 % til 97 kroner! Faller kursen til 96,50 kroner, er det slutt. Posisjonen din blir stengt. Du får ikke i pose og sekk. Høy avkastning innebærer høy risiko.

Forutsetninger

- 3 % total spread på CFDene: 1,5 % ved kjøp og 1,5 % ved salg.
- 1,5 % i kjøpsgebyr aksjer og 1,5 % salgsgebyr aksjer.
- I praksis dekkes spreaden inn ved at du får en litt dårligere kjøps- og salgskurs. I grafen har vi sett bort fra dette, men vi har trukket fra spreaden (og kurtasjen ved aksjehandel) til slutt. Derfor ser du at kurvene i grafen faller litt på slutten.

Slik fungerer OmniTrader

Når du har lastet ned OmniTrader og er klar til bruk, er det enkelte sider som du må kjenne bedre enn andre. To av disse er kontooversikten og handelsbildet/CFD Trade.

KONTOOVERSIKTEN inneholder blant annet alle handler du har foretatt deg. I vårt eksempel har vi kun kjøpt CFDs på RCL, og tapt noen tusen på fallende kurser. Skjermbildet oppdateres fortløpende ettersom kursene endrer seg.

Ordre	Kjøp / Salg	Symbol	CFD's	PrisKomisjon	AktuellSlutt	Kostnader	Gevinst / Tap	Gevinst / Tap på NOK	Valutadato	Utførelsestidspunkt
3639551	Kjøpt	RCL.OL	3,547	281.90	0.00	280.50	0.00	-4,966	30-Aug-04	30-Aug-04 08:40:03 AM

Nettorisiko: Tallet viser hvor mye du er eksponert for til enhver tid.

Bruk av egenkapital for margin: Hvis marginkravet overstiger 110 % (verdien på aksjen faller), får du en melding i handelssystemet om dette, i tillegg til én e-post. Andre advarsler kommer når marginkravet overstiger 125 %. Nå blir du oppfordret til å selge deler av porteføljen, eller sette inn mer penger som sikkerhet. Når marginkravet når 150 %, stenges samtlige posisjoner automatisk.

Gevinst/tap kolonnen: Kolonnen summeres fortløpende ettersom kursen på den underliggende aksjen endrer seg.

I **HANDELSBILDET / CFD TRADE** kan du enten kjøpe direkte til gjeldende kurser, eller legge inn begrensninger (limit, market, stop). Du velger et av skjermbildene under. Den videre gangen i handelen er enkel og selvforklarende.

Alt. 1: Her handler du til gjeldende priser uten begrensninger

Tickerkode for det aktuelle selskapet.

Antall CFDs du ønsker å kjøpe.

Kjøps og salgskurser: Forskjellen mellom kjøp og salg utgjør spreaden.

Velg kjøp eller salg: Handelen går gjennom i løpet av et par sekunder.

Velg begrensning: Her velger du dine begrensninger for handelen.

Alt. 2: Her handler du med begrensninger (limit, stop, osv)

TILGANG TIL BØRSNYHETER OG KALENDEROVERSIKT

Gjennom handelssystemet får du også tilgang til selskapsnyheter verden over gjennom Dow Jones Newswire, AFX Financial News og Market News Inter-

national. I tillegg finner du en egen økonomisk-kalender med informasjon om når ulike nøkkeltall slippes verden over. Tall som du kan bruke som grunn-

lag for dine investeringer.

HUSK: Du bør for all del laste ned demoversjonen og bli kjent med denne før du begynner å handle CFDs på ordent-

lig. Når du er høyt gearet skjer ting lynraskt. Du taper fort mange tusen dersom du for eksempel er i tvil om hvordan du selger!